

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

/2025 оны 8 сарын байдлаар/

№	Үзүүлэлт	<u>БОЭТ</u>	Сумдын эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг	Хувийн эмнэлэг	Цэргийн анги	Нийт дүн
1	Нийт үзлэг	116057	63339	60183	39406	859	279844
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	18373	19776	21572	4787	685	65193
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	19994	7530	7736	1263	14	36537
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	38452	13088	8729	8829	0	69098
5	Нийт төрөлт	637	93	0	0	0	730
6	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	5908	3178	0	2081	0	11167
7	Нас баралт	52	95	54	0	0	201

№	Үзүүлэлт	<u>2024.8</u>	2025.8	Өөрчлөлт
1	Нийт үзлэг	267907	279844	11937
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	66154	65193	-961
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	28342	36537	8195
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	64187	69098	4911
5	Нийт төрөлт	796	730	-66
6	Охидын төрөлт	32	33	1
7	Охидын төрөлтийн хувь	4.0	4.5	0.5
8	Гэрийн төрөлт	0	1	1
9	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	12148	11167	-981
10	Нас баралт	220	201	-19
11	0-1насны эндэгдэл	8	12	4
12	1-5 насны эндэгдэл	0	4	4
13	Хурц халдварт өвчин	1240	813	-427

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2024.8 сар	2025.8 сар	өөрчлөлт
Нялхасын эндэгдэл	1000 амьд төрөлтөд	10.0	16.3	6.3
Үр хөндөлт	1000 амьд төрөлтөд	389.4	370.4	-19
Үүнээс охидын	хувь	5,5	6,6	1.1
Хурц халдварт өвчин	10000 хүн амд	164.3	105.6	-58.7
БЗДХ	10000 хүн амд	44.6	50.5	5.9
Үүнээс өсвөр үе	хувь	19,3	19.0	-0.3
Хүүхдийн хяналт /0-1 нас/	хувь	75,4	75.1	-0.3
Хүүхдийн хяналт /1-5 нас/	хувь	38,9	45,6	6.7

I. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- Улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нийт **279844** хүнд үзлэг шинжилгээ хийсний 36.4%-д нь урьдчилан сэргийлэх болон идэвхтэй хяналт тандалтын үзлэг хийгдсэн байна.
- Ортой эмнэлгүүдэд нийт 11167 хүнийг 70187 ор хоногоор хэвтүүлэн эмчилсэн нь нэг хүн дунджаар 6.3 хоног хэвтэн эмчлүүлсэн байна.

- Түргэн тусламжийн 6981 дуудлагад явж үйлчилсний 969 /13.9%/ нь алсын дуудлага, 661 /9,5%/нь осол гэмтлийн яаралтай дуудлага байсан байна.
- Хувийн эмийн сангуудад нийт 132901 жор хүлээн авч, 12 тэрбум 600 сая гаруй төгрөгний эм бараа борлуулалт хийсэн байна.
- ЭЭСангуудад нийт 12931 жор ирсний 29,8% /3855/ нь эрүүл мэндийн даатгалын, 0.2%/23/ мансууруулах сэтгэц нөлөөт эмийн, 70,0% /9053/ нь энгийн эмийн жор байсан байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт дунджаар 75.0% байна.

II. БҮРТГЭГДСЭН ӨВЧЛӨЛ, ЭНДЭГДЭЛ

1. 8 сарын байдлаар 69098 халдварт бус өвчлөл шинээр бүртгэгдэж эмчлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 4911 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт өвчлөлийн 67,2% нь шинэ өвчлөл байна.

2. Үүнээс тэргүүлэх 5 өвчлөл нь

1. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-19040
2. Хоол шингээх эрхтний өвчин-10929
3. Зүрх судасны тогтолцооны өвчин-6139
4. Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин-5831
5. Арьс харшил-4262

8 сарын байдлаар 1126 хүн осол гэмтэлд өртсөний улмаас тусламж авсан ба өвчлөл урьд оны мөн үеэс 124 тохиолдлоор буурсан байна.

3. Он гарсаар 201 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 15,9% нь хорт хавдар, 16,4% нь осол гэмтлийн нас баралт, 7,5% нь зүрхний шигдээс, тархинд цус харвалт зэрэг сэргийлж болох эндэгдэлээр нас барсан байна. Нийт нас баралтын 66 (32,8%) нь эмнэлэгт, бусад нь гэртээ, хээр гадаа нас барсан байна. Нас баралт өнгөрсөн оны мөн үеэс 19 тохиолдлоор буурсан байна.
4. Нялхсын эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөд өнгөрсөн оноос 6,3-р буюу 4 тохиолдлоор өссөн ба 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 4 бүртгэгдсэн байна.
5. Нас баралтын шалтгаан:
 1. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-66
 2. Хорт хавдраар-32
 3. Осол гэмтлээр-33
 4. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-17
 5. Хоол шингээх эрхтний өвчин-16
 6. Чихрийн шижин-6
 7. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-3
 8. Бөөрний шээсний замын эмгэг-5
 9. Перинаталь үеийн эмгэг-10
 10. Үжил-2
 11. Архины хордлого-2
 12. R54- хөгшрөл-1
 13. R96.0-Агшин зуурын үхэл-3
 14. Арьсны өвчин-1
 16. Халдварт өвчин Ёлом-1, менингококкцеми тодорхойгүй-1
 17. E41- тэжээлийн доройтол-2

6. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

- Нийт 730 эх төрж 737 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 66 төрөлтөөр хүн амын төрөлт буурсан байна.
- Нийт төрөлтийн 33 /4.5%/ охидын төрөлт эзэлж байгаа нь өнгөрсөн оноос 0.5-р ба өссөн ба дараах сумдуудын охид төрсөн байна. Үүнд: / **ДЗ-10, Бу-2, Гт-3, Но-3, Нн-1, Сэ-1, Хб-2, Хү-1, Цц-8, харъяаллын бус-2** /

- 8 сарын байдлаар 273 эх үр хөндүүлж 1000 амьд төрөлтөд 370.4 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс **19.0-р** буурсан байна. Охидын үр хөндөлт нийт 18 бүртгэгдсэн байна. / **Бо-1, Сэ-1,Хб-1, Цо-1, Цц-2, Хү-1, Харъяаллын бус-1, Өо-3, Эх-6, Шб-1**/
- 8 сарын байдлаар давхардсан тоогоор 27751 хүүхдийг идэвхтэй хянаж, хооллолт өсөлт хөгжилтийн байдлыг үнэлэн зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлсэн нь хяналтад хамрагдвал зохих хүүхдийн 49,2% эзэлж байна. Хяналтанд хамрагдсан хүүхдүүдээс 5 хүүхэд туранхай, 2 хүүхэд өсөлт хоцрогдолтой байна.
- Нялхсын эндэгдлийн 12 тохиолдол бүртгэгдсэн.Үүнд эрт үеийн /0-6 хоногтой/-7, хожуу үеийн /7-28 хоногтой/ -4, 6 сартай-1 хүүхэд тус тус эндсэн байна. Эндэгдлийн шалтгаан нь нярайн дутуу хөгжил-3, нярайн амьсгал гачаалын хам шинж-2, Нярайн амьсгал гачаал, тодорхойгүй-1, нярайн бактерт үжил, тодорхойгүй-3, Нярайн ишемийн шалтгаант энцефалопати-2, Менингоэнцефалопатия, хоёр талын уушгины хатгалгаа-1 байна. Гт-2, Цц-1, Цо-1, Бд-1,Бу-1, Эх-2 ,Но-1, Мн-1, Шб-2. 1-5 насны хүүхдийн 4 эндэгдэл бүртгэгдсэн ба осол гэмтлийн шалтгаантай-3, халдварт өвчний шалтгаантай-1 байна. Шб-2, Нн-1, Хү-1 тус тус эндсэн байна.
- 0-1 насны хүүхдийн хяналт 75,1%, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн хяналт 45,6%-тай байгаа нь нэмэгдэх хандлагатай байна.

7. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Он гараад 1162 халдварт өвчин бүртгэж эмчилсэн нь өнгөрсөн оноос 78 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 389 /33,5%/-г БЗДХ, 199 /17,1%/-г салхинцэцэг, 379 /32,6%-г улаанбурхан өвчин, 72 /6,2%/-г хоолны хордлого, 28 /2,4%/-г цусан суулга, 16 /1,5%/-г улаан эсэргэнэ, 49 /4.2%/-г гар хөл амны өвчин, 5 /0,5%/-г ёлом, 16 /1,4%/-г сүрьеэ, 2 /0,2%/-г вирус гепатит, 4 /0,3%/-г сальмонеллт, 1 /0,1%/-г арьс мөөгөнцөртөх өвчин, 1 /0,1%/-г халдварт эритема, менингококкцеми тодорхойгүй-1 зэрэг өвчнүүд тус тус эзэлж байна. Халдварт өвчний нас баралт 2 бүртгэгдсэн.
- БЗДХ -н 389 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 52 тохиолдлоор, 10000 хүн амд 5.8-р нэмэгдсэн ба 3,6% нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр, 93,8% нь өвчний учир амбулатороор, 2,6% нь тандалтын үзлэгээс илэрсэн байна.

		Эрт илрүүлгийн мэдээ 2025.8 сар																	
Эмнэлгийн нэр		Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэг			Чихрийн шижингийн эрт илрүүлэг			Элэгний хавдарын эрт илрүүлэг/15-65/			Умайн хүзүүний эсийн шинжилгээ			Хөхний үзлэгт хамрагдсан хүн			Дундаж хувь		
		хамраг двал зохих	хамраг дсан	хамраг дсан хувь	хамраг двал зохих	хамраг дсан	хамраг дсан хувь	хамраг двал зохих	хамраг дсан	хамраг дсан хувь	хамраг двал зохих	хамраг дсан	хамраг дсан хувь	хамраг двал зохих	хамраг дсан	хамраг дсан хувь			
1	Баяндалай	834	173	20.7	585	105	17.9	501	534	106.6	97	50	51.5	301	126	41.9	47.7		
2	Баян-овоо	797	255	32.0	931	216	23.2	951	357	37.5	79	17	21.5	251	85	33.9	29.6		
3	Булган	947	80	8.4	947	80	8.4	979	80	8.2	96	22	22.9	387	210	54.3	20.4		
4	Гурвантэс	2922	1065	36.4	1860	876	47.1	1930	773	40.1	318	62	19.5	1423	250	17.6	32.1		
5	Мандаг-Овоо	665	327	49.2	665	330	49.6	755	302	40.0	74	0	0.0	175	96	54.9	38.7		
6	Манлай	978	528	54.0	857	467	54.5	1132	636	56.2	139	62	44.6	403	190	47.1	51.3		
7	Номгон	1089	380	34.9	751	363	48.3	1181	442	37.4	88	24	27.3	310	91	29.4	35.5		
8	Ноён	877	655	74.7	586	508	86.7	876	738	84.2	97	44	45.4	336	183	54.5	69.1		
9	Сэврэй	646	412	63.8	440	304	69.1	814	161	19.8	90	33	36.7	291	101	34.7	44.8		
10	Ханбогд	2700	518	19.2	514	283	55.1	2625	1097	41.8	1970	107	5.4	1330	213	16.0	27.5		
11	Ханхонгор	918	201	21.9	616	189	30.7	970	374	38.6	94	93	98.9	321	192	59.8	50.0		
12	Хүрмэн	880	700	79.5	634	777	122.6	780	308	39.5	87	25	28.7	262	176	67.2	67.5		
13	ЦогтОвоо	1079	395	36.6	640	412	64.4	1175	601	51.1	111	20	18.0	345	158	45.8	43.2		
14	Цогтцэций	2800	270	9.6	2000	250	12.5	3000	923	30.8	375	11	2.9	1550	263	17.0	24.3		
Сумын дүн		18132	5959	32.9	12026	5160	42.9	17669	7326	41.5	3715	570	15.3	7685	2334	30.4	32.6		
15	Шимбилэг	3116	1444	46.3	2409	1452	60.3	3188	859	26.9	684	155	22.7	1920	878	45.7	40.4		
16	ӨнөОрших	3116	865	27.8	2490	756	30.4	2527	1448	57.3	320	85	26.6	1020	474	46.5	37.7		
17	Энхийн хүслэн	3052	1569	51.4	2962	2011	67.9	2105	605	28.7	407	144	35.4	1534	822	53.6	47.4		
Өрхийн дүн		9284	3878	41.8	7861	4219	53.7	7820	2912	37.2	1411	384	27.2	4474	2174	48.6	41.7		
Нийт дүн		27416	9837	35.9	19887	9379	47.2	25489	10238	40.2	5126	954	18.6	12159	4508	37.1	35.8		
8 сарын		27416	9837	35.9	19887	9379	47.2	25489	10238	40.2	5126	954	18.6	12159	4508	37.1	35.8		

АНХААРАЛ ТАТСАН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД:

- 1000 амьд төрөлтөд нялхсын эндэгдэл өмнөх оны мөн үеэс 4 тохиолдлоор нэмэгдсэн.
- 1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл 4 бүртгэгдсэн ба осол гэмтлийн шалтгаантай-3, халдварт өвчний шалтгаантай-1 байна.
- БЗДХ-ын 389 тохиолдол бүртгэгдсэн ба үүнээс өсвөр насны /14-19/ хүүхдийн 74 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Мэдээлэл бэлтгэсэн: ЭМГ-н статистикч Ш. Нарандалай , О. Хандармаа